

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **KRACHCEN s.r.o.**, se sídlem Struhařovská 2931/9, Praha 4, zast. Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem se sídlem Sluneční náměstí 2588/14, Praha 5, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2022, č. j. 12370/22/5000-11434-701858, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2024, č. j. 10 Af 11/2022 - 74,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2024, č. j. 10 Af 11/2022 - 74, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a předchozí řízení

[1] Žalobkyně se u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhala zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný k odvolání žalobkyně změnil rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 4 („správce daně“) ze dne 20. 7. 2012, č. j. 417208/12/004513109985, („dodatečný platební výměr“) co do částky doměřené daně z příjmů právnických osob a uloženého penále podle § 37b odst. 1 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, respektive penále z dodatečně snížené daňové ztráty.

[2] Žalovaný v průběhu řízení o žalobě sdělil městskému soudu záměr uspokojit žalobkyni. Městský soud proto usnesením ze dne 18. 12. 2023, č. j. 10 Af 11/2022 - 56, stanovil žalovanému lhůtu pro vydání rozhodnutí, jímž zamýšlí žalobkyni uspokojit. Žalovaný tak učinil rozhodnutím ze dne 19. 1. 2024, č. j. 2132/24/5200-11434-711938, jímž změnil výrok žalobou napadeného rozhodnutí tak, že se dodatečný platební výměr v souladu s § 111 odst. 6 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ruší a odvolací řízení

se zastavuje a současně se podle § 106 odst. 1 písm. e) daňového řádu zastavuje doměřovací řízení zahájené z moci úřední. Městský soud následně podle § 62 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, vyzval žalobkyni ke sdělení, zda byla postupem žalovaného uspokojena. Žalobkyně v reakci na výzvu soudu uvedla, že postupem žalovaného uspokojena nebyla a trvá na projednání žaloby.

[3] Městský soud poté žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Dospěl k závěru, že žalobu nelze projednat, neboť odpadl předmět řízení. Odkázal mimo jiné na rozhodnutí NSS ze dne 28. 5. 2010, č. j. 2 Afs 125/2009 - 104, podle něhož v případě změny rozhodnutí správního orgánu v přezkumném řízení podle § 97 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, z povahy věci odpadá možnost soudu původní rozhodnutí přezkoumat, což představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. Tatáž situace nastala podle městského soudu i v souzené věci, neboť v přezkumném řízení bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno a doměřovací řízení zahájené z moci úřední zastaveno.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně („stěžovatelka“) podává kasační stížnost z důvodu, který podřadila pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhuje napadené usnesení městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[5] Podle stěžovatelky předmět řízení o žalobě neodpadl. Podle § 62 odst. 5 s. ř. s. nabývá rozhodnutí žalovaného vydané podle § 62 odst. 1 s. ř. s. právní moci *teprve dnem nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení*. K tomu však nedošlo. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2024 proto nemohlo nabýt právní moci, tedy ani změnit žalobou napadené rozhodnutí, která tak stále existuje.

[6] Uvedený závěr dle stěžovatelky podporuje mj. rozsudek NSS ze dne 24. 11. 2021, č. j. 6 Afs 42/2020 - 32, týkající se právně identického případu, podle něhož: *„Rozhodnutí, jímž správce daně v přezkumném řízení směřujícím k uspokojení navrhovatele podle § 124 daňového řádu zruší nebo změní původní rozhodnutí, nabývá právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení (§ 62 odst. 5 s. ř. s.). Zrušení nebo změna rozhodnutí správce daně v přezkumném řízení směřujícím k uspokojení navrhovatele není důvodem pro odmítnutí žaloby pro absenci předmětu řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.“*

[7] V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka cituje z rozsudku NSS ze dne 19. 7. 2024, č. j. 5 Afs 47/2024 - 32, kde byla řešena právně zcela shodná problematika jako v souzené věci.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti souhlasí s argumentací stěžovatelky a navrhuje napadené usnesení zrušit. Městský soud měl po neúspěšném pokusu o zastavení řízení pro uspokojení žalobkyně pokračovat v přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí a konstatovat prekluzi práva stanovit daň. Jednání stěžovatelky, která v řízení o žalobě prohlásila, že se postupem žalovaného necítí být uspokojena, však považuje za obstrukční. Z tohoto důvodu by stěžovatelce ve smyslu § 60 odst. 7 s. ř. s. měla být přiznána pouze náhrada nákladů, které by stěžovatelce náležely v případě, že by městskému soudu sdělila, že se cítí být uspokojena. Současně žalovaný uvedl, že vzhledem k délce řízení by bylo žádoucí, aby NSS zrušil též žalobou napadené rozhodnutí, popřípadě též dodatečný platební výměr, neboť je mezi účastníky nesporné, že právo stanovit daň prekludovalo.

pokračování

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Kasační stížnost je přípustná. Stěžovatelka ji podává z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud neshledal nedostatky podmínek řízení či jiné překážky, které by bránily dalšímu postupu a rozhodnutí ve věci. Napadené usnesení proto přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených v kasační stížnosti s přihlédnutím k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud ověřil ze spisu městského soudu, že žalovaný v průběhu řízení o žalobě přípisem ze dne 14. 2. 2023 sdělil soudu svůj záměr uspokojit žalobkyni postupem podle § 124 odst. 1 daňového řádu, a to s ohledem na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 11. 2023, č. j. 9 Afs 95/2021 - 64, týkající se běhu objektivní prekluzivní lhůty pro stanovení daně. Městský soud citovaným usnesením č. j. 10 Af 11/2022 - 56 stanovil žalovanému podle § 62 odst. 2 s. ř. s. tříměsíční lhůtu pro vydání rozhodnutí, jímž zamýšlí žalobkyni uspokojit, a oznámení takové skutečnosti soudu a žalobkyni. Žalovaný dne 12. 4. 2024 sdělil městskému soudu, že shora uvedeným rozhodnutím ze dne 19. 1. 2024 žalobkyni uspokojil. Městský soud žalobkyni podle § 62 odst. 3 s. ř. s. vyzval ke sdělení, zda byla postupem žalovaného uspokojena. Žalobkyně soudu sdělila, že rozhodnutím žalovaného ze dne 19. 1. 2024 uspokojena nebyla a trvá na projednání žaloby.

[12] Podle § 62 soudního řádu správního:

1) Dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon, jimiž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob. Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil.

(2) Předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovateli i soudu; uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení.

(3) Dojde-li oznámení odpůrce podle odstavce 2 soudu, vyzve předseda senátu navrhovatele, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(4) Soud řízení usnesením zastaví, sdělí-li navrhovatel, že je uspokojen. Soud řízení zastaví i tehdy, nevyjádří-li se takto navrhovatel ve stanovené lhůtě, jestliže ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo.

(5) Rozhodnutí, opatření nebo úkon podle odstavce 1 nabývá právní moci nebo obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení.

[13] Podle § 124 odst. 1 daňového řádu domáhá-li se navrhovatel ve správním soudnictví zrušení rozhodnutí vydaného správcem daně, může jej správce daně uspokojit změnou nebo zrušením tohoto rozhodnutí v přezkumném řízení.

[14] Případy obdobné projednávané věci posuzoval NSS ve stěžovatelkou odkazovaných rozsudcích ze dne 24. 11. 2021, č. j. 6 Afs 42/2020 - 32, a ze dne 19. 7. 2024, č. j. 5 Afs 47/2024 - 32. NSS neshledal důvod se od tam vyslovených závěrů odchýlit.

[15] Rovněž v projednávané věci odmítl městský soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro odpadnutí předmětu řízení, a to s odkazem na rozsudky NSS ze dne 28. 5. 2010, č. j. 2 Afs 125/2009 - 104, a ze dne 12. 4. 2007, č. j. 7 Afs 143/2006 - 95. Tyto rozsudky ovšem dopadají na přezkumná rozhodnutí vydaná v jiném procesním režimu (§ 97 odst. 3 správního řádu, respektive § 55b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků), než je přezkumné rozhodnutí podle § 124 daňového řádu, jež vydal v projednávané věci žalovaný.

[16] Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2024 je výslovně uvozeno jako rozhodnutí vydané dle § 124 odst. 1 daňového řádu. Úmysl žalovaného vydat rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 124 odst. 1 daňového řádu ve spojení s § 62 s. ř. s. za účelem uspokojení stěžovatelky, jež se ve správním soudnictví domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 4. 2022, je zřejmý i z procesního postupu žalovaného v řízení o žalobě i z postupu soudu, jak byly rekapitulovány výše v bodu [11]. Uplatní se proto plně závěr citovaného rozsudku č. j. 6 Afs 42/2020 - 32, podle něhož *rozhodnutí, jímž správce daně v přezkumném řízení směřujícím k uspokojení navrhovatele podle § 124 daňového řádu zruší nebo změní původní rozhodnutí, nabývá právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení (§ 62 odst. 5 s. ř. s.). Zrušení nebo změna rozhodnutí správce daně v přezkumném řízení směřujícím k uspokojení navrhovatele není důvodem pro odmítnutí žaloby pro absenci předmětu řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.*

[17] Rozhodnutím o zastavení řízení se zde přitom rozumí rozhodnutí podle § 47 písm. b) s. ř. s., jež lze vydat pouze v případě, že navrhovatel podle § 62 odst. 4 s. ř. s. prohlásí, že byl postupem správního orgánu plně uspokojen, popřípadě nevyjádří-li se navrhovatel ohledně svého uspokojení ve stanovené lhůtě a ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 7. 2010, č. j. 3 Ads 148/2008 - 70). Stěžovatelka se však v řízení před městským soudem vyjádřila tak, že postupem žalovaného uspokojena nebyla a trvá na projednání žaloby.

[18] Rozhodnutí žalovaného vydané podle § 124 daňového řádu tedy nemohlo v průběhu žalobního řízení nabýt právních účinků, tudíž ani odstranit žalobou napadené rozhodnutí, a nemohl tak odpadnout předmět soudního řízení. Městský soud proto pochybil tím, že dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl žalobu stěžovatelky, aniž byly pro odmítnutí žaloby splněny zákonné podmínky. V dalším řízení městský soud žalobu věcně projedná a rozhodne o ní, neshledá-li naplnění zákonných důvodů pro zastavení řízení či odmítnutí žaloby z jiného důvodu než v předchozím řízení.

[19] Žalovaný městskému soudu oznámil vydání rozhodnutí, jímž zamýšlel uspokojit stěžovatelku, až po uplynutí tříměsíční lhůty stanovené citovaným usnesením městského soudu č. j. 10 Af 11/2022 - 56 (jež bylo žalovanému doručeno dne 22. 12. 2023). Vzhledem k výše uvedenému a k tomu, že stěžovatelka tuto skutečnost nerozporovala, však NSS neposuzoval, zda vůbec byly naplněny podmínky pro postup podle § 62 odst. 3 s. ř. s., anebo zda městský soud neměl pokračovat v řízení již s ohledem na § 62 odst. 2 větu za středníkem s. ř. s.

[20] Konečně NSS neshledal důvody pro postup podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., tedy pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného, popřípadě též dodatečného platebního výměru (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud je instancí kasační, *možnost* postupovat podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. je vyhrazena zejména případům, kdy by NSS co do věcného posouzení žaloby zavázal krajský soud právním názorem tak, že jedinou úlohou krajského soudu v dalším řízení by bylo žalobou napadené rozhodnutí zrušit.

pokračování

Úlohou NSS ovšem není suplovat přezkum žalobou napadeného rozhodnutí městským soudem v situaci, kdy městský soud odmítl žalobu, tedy meritem věci se vůbec nezabýval. Věcné posouzení žaloby včetně otázky prekluze práva stanovit daň náleží v první řadě soudu rozhodujícímu v prvním stupni.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude podle § 110 odst. 4 s. ř. s. městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným výše v bodu [18] tohoto rozsudku. Městský soud v novém rozhodnutí rovněž rozhodne o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2024

Michal Bobek
předseda senátu